Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

28 165 Deelnemingenbeleid rijksoverheid

Nr. 222 **VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG**

Vastgesteld 1 september 2015

De vaste commissie voor Financiën heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Financiën over de brief van 5 augustus 2015 de schikking die getroffen is met de voormalige president-directeur van NS, de heer Timo Huges, inzake de beëindiging van zijn arbeidsovereenkomst (Kamerstuk 28 165, nr. 220).

De vragen en opmerkingen zijn op 10 augustus 2015 aan de Minister van Financiën voorgelegd. Bij brief van 31 augustus 2015 zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De adjunct-griffier van de commissie,
Van den Eeden

kst-28165-222
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2015

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met teleurstelling kennisgenomen van de brief. Volgens de VVD-fractie is deze ontslagvergoeding een slecht signaal naar de samenleving en slecht uitlegbaar gelet op de gemaakte fouten in de afgelopen periode door de NS topman. Het is bijzonder spijtig dat door het amateuristisch handelen van de NS zelf, de kosten omtrent het ontslag onnodig zijn opgelopen. De leden van de VVD-fractie hebben de volgende vragen.

Welke acties worden ondernomen om te waarborgen dat dit soort amateuristische toestanden rond personeel in de toekomst worden voorkomen bij de NS én andere staatsdeelnemingen (het gaat dan om zowel acties bij de NS en andere staatsdeelnemingen zelf, maar ook bij het Ministerie van Financiën)?

De Minister kan de uitspraak in het Kamerdebat van 9 juni 2015 (Handelingen II 2014/15, nr. 93, item 26), dat er geen sprake zou zijn van een vertrekvergoeding en ook geen andere vergoeding, niet gestand doen. De leden van de fractie van de VVD betreuren dat zeer. Wat heeft de Minister zelf van deze ontslagsoap geleerd en wat zou hij achteraf gezien anders hebben gedaan of moeten doen? Hoe wordt er voor gezorgd dat de aandeelhouder in de toekomst sneller, beter en vollediger wordt geïnformeerd over dit soort relevante en politiek gevoelige zaken? Wat heeft de Raad van Commissarissen van de NS geleerd van deze hele reeks gebeurtenissen, welke lering trekt zij daaruit?

Hoe verhoudt deze ontslagvergoeding van 175.000 euro bruto (6 maanden) voor het ontslag op 10 juli 2015 zich tot de maximale ontslagvergoeding zoals die is vastgesteld in de Wet Werk en Zekerheid (WWZ), die per 1 juli 2015 in werking is getreden? Wat zou gebruikelijk zijn geweest onder de nieuwe WWZ? Wat is het netto-bedrag dat de heer Huges ontvangt?

Waarom stelt de Landsadvocaat dat er geen dringende reden was voor het ontslag in eerste instantie (naast de formele genoemde bezwaren), terwijl er niet alleen sprake was van fraude en het overtreden van de wet door het bedrijf dat de topman heeft geleid, maar ook meerdere keren niet de waarheid is gesproken door de topman?

Op 19 juni 2015 is er een ontslagbesluit genomen. De Landsadvocaat stelt dat vordering tot vernietiging zonder meer succesvol zal zijn. Waarom zijn er ook hier, nadat er al zoveel mis was gegaan, weer verschillende procedurele fouten gemaakt? Wie heeft in dit traject geadviseerd?

Waarom wordt het advies van de Landsadvocaat in dit geval wel openbaar gemaakt, en wordt dat in de meeste andere gevallen juist niet gedaan? Waarom is er pas op 10 juli 2015 advies gevraagd van de Landsadvocaat en niet in een eerder stadium, want daarvoor is er heel veel mis gegaan?

De Landsadvocaat stelde eerder dat het terugvorderen van de bonus over 2014 niet kansrijk is. Wanneer heeft de Landsadvocaat daarover advies uitgebracht? Kan dit advies ook openbaar worden gemaakt? Op basis waarvan is het terugvorderen van de bonus in deze situatie niet kansrijk? Waarom werkt de bestaande clawbackregeling niet voldoende? In hoeverre is er aanleiding of noodzaak om de wetgeving op dit punt aan te passen?

De bonus over 2014 wordt terugbetaald. Om welk bedrag gaat het? En had de bonus überhaupt uitgekeerd mogen worden (juridisch, procedureel)? Wie heeft destijds getekend voor het uitbetalen én het overmaken van de bonus naar de heer Huges? Indien dit niet volgens de regels is gebeurd, welke maatregelen worden daar dan intern tegen genomen (ook richting het betrokken personen)? Welke acties worden er genomen om te waarborgen dat dit in de toekomst niet meer kan voorkomen?

De voorzitter van de Raad van Commissarissen heeft het ontslag niet goed afgehandeld en de Minister niet goed geïnformeerd. In hoeverre is de voorzitter van de RvC aansprakelijk te stellen voor de kosten die voortvloeien uit de foutieve afhandeling van het ontslag van de topman. Heeft de voorzitter van de Raad van Commissarissen daarbij alleen geopereerd? Zo ja, waarom is hier niemand anders van de Raad van Commissarissen bij betrokken, zoals de commissaris verantwoordelijk voor renumeratie?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister over de beëindiging van het arbeidscontract van de heer Huges bij de Nederlandse Spoorwegen. De leden zijn teleurgesteld over het feit dat nu alsnog een substantieel bedrag door NS moet worden uitgekeerd aan de voormalige president-directeur. Het treffen van een schikking van grote omvang met de voormalige president-directeur past naar het oordeel van deze leden namelijk niet bij het handelen van de voormalige president-directeur. Gegeven de situatie – en de verzwakte juridische positie van NS in het conflict met Huges – kunnen de leden van de PvdA-fractie het nu genomen besluit om een schikking te treffen echter wel begrijpen. Om deze onwenselijke situatie in de toekomst te voorkomen hebben de leden van de PvdA-fractie nog de volgende vragen voor de Minister.

De leden van de PvdA-fractie constateren dat er verschillende fouten zijn gemaakt rondom de beëindiging van het arbeidscontract met Huges. Zo is op 5 juni 2015 ten onrechte gecommuniceerd dat de heer Huges zelf ontslag had genomen, en bleek ook de brief van 19 juni 2015 aan de heer Huges niet afdoende te zijn om het ontslag te effectueren. Pas op 10 juli 2015 is het ontslag van de heer Huges geëffectueerd, zo blijkt uit het overzicht dat de Landsadvocaat geeft. Gezien de gemaakte fouten, kon er echter niet meer worden voldaan aan de voorwaarden die bij opzegging op basis van een dringende reden gelden. De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister om aan te geven op welke wijze dergelijke fouten, die nadelig uitpakken voor de NS (en daarmee voor de reiziger), in de toekomst voorkomen zullen worden. Welke (concrete) maatregelen worden naar aanleiding van deze casus door NS en door het Ministerie van Financiën genomen om te voorkomen dat in de toekomst slordigheden en fouten bij ontslagprocedures financieel nadelig uitpakken voor de staat of voor staatsdeelnemingen.

De leden van de PvdA-fractie constateren bovendien dat de afgelopen periode ook veel onduidelijkheid heeft bestaan over de bonus van de president-directeur van NS over 2014. Het stemt de leden van de PvdA-fractie tevreden dat de heer Huges er nu – als onderdeel van de getroffen schikking – voor kiest om deze bonus vrijwillig terug te betalen. De Landsadvocaat concludeert namelijk dat terugvordering van de bonus niet kansrijk was. De procedure hierover kwam de aan het woord zijnde leden op zijn minst rommelig over en lijkt niet optimaal ingericht. De leden van de PvdA-fractie vragen of dit voor NS, het ministerie of voor andere staatsdeelnemingen aanleiding is om deze procedures nader

tegen het licht te houden. Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u bereid de Kamer hierover nader te informeren?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie zijn ontstemd over de hele gang van zaken rondom het ontslag van de heer Huges en de uiteindelijk getroffen schikking. Zij hebben hierover enkele vragen.

De leden van de SP-fractie vinden het ontslagbesluit van 19 juni 2015 door de Minister een vreemde gang van zaken. Zij vragen zich af of hier wel van te voren juridisch advies over is ingewonnen. Kan de Minister aangeven op welke momenten er met wie is overlegd in de hele ontslagprocedure? De leden zouden hiervan graag een complete tijdlijn ontvangen.

De leden van de SP-fractie zijn ook zeer verbaasd dat de opzegtermijn in het arbeidscontract van de heer Huges drie maanden bedraagt terwijl dit in strijd met de wet is. Zijn er meer arbeidscontracten bij de NS die op bepaalde aspecten in strijd met de wet en daarmee nietig zijn, vragen de leden zich af?

De leden van de SP-fractie willen graag weten of het klopt dat de Minister de heer Huges het liefst op staande voet had willen ontslaan maar dat hier geen uiteindelijk geen wettelijke grondslag voor bleek. Het is de leden inmiddels niet meer geheel duidelijk met welke reden de heer Huges is ontslagen. In hoeverre was de heer Huges als topman persoonlijk betrokken bij fraude of andere grote misstanden? Ook op dit punt willen de leden graag een nadere toelichting.

Ten slotte vragen de leden van de SP-fractie de Minister hoe hij zijn optreden, zowel in het openbaar als in de pers, achteraf beoordeelt.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben met verbazing lopen kijken naar de soap rondom het ontslag van de president-directeur van de Nederlandse Spoorwegen. Vooral het advies van de Landsadvocaat, dat aan de Tweede Kamer gestuurd is, is vernietigend over het handelen van de enig aandeelhouder, namelijk de Nederlandse staat. De brief en het advies roepen nog behoorlijk veel vragen op, die deze leden hierna zullen stellen. Zij hopen van harte dat de Minister de mogelijkheid vindt om deze op korte termijn te beantwoorden.
De leden van de CDA-fractie benadrukken wellicht volledig ten overvloede dat zij duidelijke, volledige en waarheidsgetrouwe antwoorden willen krijgen. De zin in de brief dat de heer Huges een bedrag ontvangt dat gelijk is aan zijn salaris over een opzegtermijn van zes maanden, is juridisch gezien wellicht correct. Maar slechts na lezing van het advies van de Landsadvocaat wordt duidelijk dat de opzegtermijn in het contract slechts drie maanden betrof en geen 6 maanden. En inderdaad, 3 maanden + uitbetaling vakantiedagen + behoud bonus 2014 komt financieel ongeveer overeen met 6 maanden + terugbetaling bonus. Het eerste is gevorderd door de heer Huges, maar het laatste komt natuurlijk beter uit voor de beeldvorming bij de Minister. En dus is daarvoor gekozen.
De leden van de CDA-fractie benadrukken dit punt omdat de NS/Huges zaak niet de eerste keer is dat zij het gevoel hebben dat de Minister van Financien een manier van communiceren kiest die grote zorgvuldigheid vergt om tussen de regels door te lezen. Dit is eerder gebeurd bij de uitgestelde loonsverhoging van de top van de ABN AMRO bank, waarvoor

hij wel degelijk instemming gegeven had. En het gebeurde bij de naheffing waar hij publiekelijk toch zeer verontwaardigd en verbaasd over was, maar waarvan hij al eerder op de hoogte gebracht was en waartegen hij weinig bezwaar maakte achter de schermen.
De leden van de CDA-fractie danken de Minister dat hij het advies van de Landsadvocaat in deze zaak ongecensureerd in zijn geheel openbaar maakt. Nu de juridische procedures beëindigd zijn, schaadt dit natuurlijk ook niet het belang van de staat. Maar het werpt wel de vraag op wanneer de Minister bereid is het advies van de Landsadvocaat naar buiten te brengen. Kan de Minister aangeven wanneer er dwingende redenen zijn om dat niet te doen.
Deze leden vragen dit omdat op 19 december 2014 in het Kamerdebat over de zorg-AMvB het kabinet pertinent weigerde een advies van de Landsadvocaat openbaar te maken. Zijn er nog steeds dwingende redenen om dat advies niet openbaar te maken, zo vragen deze leden. Zo ja, welke en zo nee, kunt u dit advies dan alsnog aan de Kamer doen toekomen?

Staatsdeelnemingen

De leden van de CDA-fractie merken op dat het beheer van staatsdeelnemingen een zeer zware en belangrijke taak is van de Minister van Financien. Zij denken hierbij aan de beursgang van de ABN AMRO, waaraan ook altijd zeer veel juridische risico's kleven. Zij denken aan SNS, aan de «verkoop» van Vivat aan Anbang. Verkoop staat hier tussen aanhalingstekens omdat er geen opbrengst was. Zij denken aan Urenco dat deze leden graag in overheidshanden willen houden. Dit zijn miljardenrisico's voor de staat. Dan komt de gang van zaken rond het ontslag van de heer Huges wel heel amateuristisch over. In andere omstandigheden, zoals bij een beursgang, kost dit soort juridische fouten de overheid niet een paar ton, maar potentieel honderden miljoenen. Deze leden vragen van het kabinet dan ook of zij van mening is dat er voldoende juridische kennis in huis is bij het Ministerie van Financiën om de staatsdeelnemingen professioneel aan te sturen, ook wanneer daar onverwachte zaken gebeuren?
Wanneer heeft de staat voor het eerst een arbeidsjurist ingehuurd of laten kijken naar het ontslag van de heer Huges en haar juridische implicaties? Wat was toen het oordeel en het advies?

Verantwoordelijkheden en belangenverstrengeling

In het gehele dossier NS van het afgelopen jaar lijkt niemand enig besef te hebben van verschillende verantwoordelijkheden en dubbele petten. Voor de leden van de CDA-fractie betekent dit dat de vraag gerechtvaardigd is waar dit eventueel vereenvoudigd kan worden. Op een punt hebben zij nog een specifieke vraag: vanwege de dubbele petten van advocatenkantoor De Brauw wordt er nu een second opinion uitgevoerd op onderzoek van dat kantoor. Heeft advocatenkantoor De Brauw ook enige rol gespeeld in de ontslagzaak door een van de partijen (NS, de staat, de heer Huges) bij te staan? Indien dat het geval was, wanneer gebeurde dat en was dat wel verstandig?
En verder verzoeken deze leden aan te geven in welk stadium dat onderzoek gevorderd is en of er redenen zijn om ook de inhoudelijke vraag van het eerste onderzoek opnieuw te toetsen en het niet louter te laten bij een proces onderzoek, zoals nu gebeurt.

Ontslag bij onregelmatigheden

De overheid benoemt en ontslaat regelmatig mensen. Indien er verschillenen van inzicht bestaan et cetera, dan ligt het in de reden dat er gewoon

sprake is van opzegtermijnen, transitievergoedingen et cetera. Anders ligt het wanneer vertrek plaatsvindt vanwege de constatering dat er onregelmatigheden hebben plaatsgevonden waarvoor boetes uitgedeeld worden of kunnen worden of waarvoor vervolging aan de orde kan zijn. Op 6 maart 2015 oordeelt de ACM dat de NS de Spoorwegwet, artikel 67 en 71 overtreden heeft. Pas op 3 juni 2015 wordt dat besluit openbaar. ACM meldt expliciet op haar website: «Over het opleggen van een eventuele boete heeft ACM nog geen beslissing genomen. ACM laat zich in dit besluit niet uit over machtsmisbruik op basis van de Mededingingswet of mogelijke andere overtredingen van NS. Het onderzoek daarnaar loopt nog.» De leden van de CDA-fractie zouden graag vernemen wat de voortgang van dit onderzoek is en wanneer er mogelijk een sanctie opgelegd wordt.
Dit is in de ogen van de leden van de CDA-fractie van belang voor de ontslagzaak tegen de heer Huges. Immers, als er hoge boetes opgelegd worden of er strafrechtelijk stappen ondernomen worden, heeft de staat een veel sterkere zaak. De leden van de CDA-fractie vernemen graag van de Minister of hij in dat geval nog mogelijkheden heeft om maatregelen tegen de heer Huges te nemen of dat hij in de vaststellingsovereenkomst afspraken gemaakt heeft om dat onder geen enkele omstandigheid te doen.

Het terugvorderen van de variabele beloning

In het advies van de Landsadvocaat staat: «5.3 Eerder adviseerden wij u dat terugvordering van de bonus over 2014 niet kansrijk is». De leden van de CDA-fractie vragen de Minister wanneer de Landsadvocaat dit advies heeft uitgebracht en verzoeken de Minister dat advies met de Kamer in openbaarheid te delen. Deze leden willen ook graag van de Minister weten wanneer hij voor het eerst het advies kreeg dat deze variabele beloning niet terug te vorderen zou zijn.

Het terugvorderen van de variabele beloning van de CFO, de heer Robben

De leden van de CDA-fractie verzoeken de Minister ook een toelichting te geven op de wijze waarop is omgegaan met de variabele beloning van de CFO (die nu tijdelijk waarneemt als CEO van de NS). Hij kreeg zijn variabele beloning in maart 2015 uitgekeerd, omdat de heer Huges de administratie van de NS verzocht had tot uitkering over te gaan. Dit was in de lezing van de Minister van Financiën niet de bedoeling. Dat betrof ook de bonus van de CEO, waarover nu juist verschil van inzicht ontstaan was en volgens de Minister op dat moment ook geen overeenstemming over bestond. Later is er overeenkomst bereikt met de CEO dat zijn variabele beloning zou dalen van maximaal 40% naar maximaal 20% en dat zijn vaste beloning als compensatie zou stijgen met 5%. Betreft dit akkoord over deze conversiefactor ook de bonus over het jaar 2014 zoals gesuggereerd? Nu zullen er ongetwijfeld gesprekken plaatsgevonden hebben, ook met de CFO hierover. Wanneer vonden deze gesprekken plaats en heeft hij op enig moment meegedeeld dat hij die variabele beloning al ontvangen had? Zo ja, aan wie heeft hij dat meegedeeld en wat is er toen met die informatie gedaan? De overeengekomen variabele beloning plus vaste beloning is lager dan de eerder uitgekeerde variabele beloning. Heeft hij dus een deel van de beloning teruggestort? Zo ja, wanneer is dat gebeurd?

Het ontslag van de heer. Hoogsteger

De CEO van Abellio is volgens het persbericht van de NS van 5 juni 2015 ook op non-actief gesteld en uit zijn functie ontheven zonder dat sprake is van enige vergoeding. Klopt deze bewering?

Concept vaststellingsovereenkomst

Het advies van de Landsadvocaat bevat onder 4.2 een interessante passage: «Wij beschikken inmiddels over een concept vaststellingsovereenkomst waarover in de maand juni tussen de toenmalige advocaten van de NS en Huges verder is gesproken». Dit betekent dus dat op een eerder moment over een vaststellingsovereenkomst gesproken is. De leden van de CDA-fractie verzoeken de Minister aan te geven wanneer het eerste gesprek over een concept-vaststellingsovereenkomst heeft plaatsgevonden en wanneer deze conceptovereenkomst opgesteld is. Wie waren er toen op de hoogte van die onderhandelingen? Wanneer is de Minister op de hoogte gebracht van deze onderhandelingen en wanneer wisten de overige commissarissen van deze onderhandelingen?
Wat heeft er uiteindelijk toe geleid dat de concept vaststellingsovereenkomst uiteindelijk niet geleid heeft tot een vaststellingsovereenkomst op dat moment?

De gang van zaken op 5 juni

Op 5 juni 2015 is er een gesprek geweest tussen de voorzitter van de Raad van Commissarissen en de heer Huges, waarin het ontslag aangeboden is. Wie waren er bij dat gesprek allemaal aanwezig? En heeft een van de aanwezigen een gesprekverslag of gespreksnotitie gemaakt? Zo ja, wie heeft hem gemaakt en wat stond daarin? Daarna heeft de Raad van Commissarissen een gesprek gehad met de Minister. Wie waren er allemaal bij dat gesprek aanwezig? Graag de namen van alle aanwezige commissarissen. Is er een gespreksverslag gemaakt van dat gesprek en kunt u dat verslag delen met de Kamer? Wat is het exacte verloop geweest van de contacten op 5 juni 2015 tussen de commissarissen en de heer Huges, tussen de commissarissen en het Ministerie van Financiën en het Ministerie van Financiën en de heer Huges? Wie hebben op welk moment met elkaar overlegd (namen en tijdstippen) en wat is er precies besloten? Welke commissarissen van NS zijn die dag betrokken geweest bij het opstellen van het persbericht dan wel andere activiteiten rondom het (eventuele) vertrek van de heer Huges. Wat was hun rol? Wie van de commissarissen heeft die dag ook op het Ministerie van Financiën gesprekken bijgewoond?

De heer Huges betwistte zijn ontslag

De heer Huges blijkt op 5 juni 2015 om 15.09 en om 17.47 uur twee mails gestuurd te hebben aan de heer. Van den Driest, op dat moment voorzitter van de Raad van Commissarissen, waarin hij zijn ontslag betwist, zo staat te lezen in de eerste voetnoot van advies van de Landsadvocaat. Het komt op zijn zachtst gezegd nogal bijzonder over dat deze mails door niemand gezien zijn voor 19 juni 2015 en dat de heer Huges (of zijn advocaat) aan niemand anders verteld zou hebben dat hij niet afgezien heeft van zijn rechten in het gesprek op 5 juni 2015. Zowel de Minister als de vennootschap (bijvoorbeeld via het persbericht «Huges per direct uit functie bij NS») communiceerden actief dat de heer Huges zijn ontslag had aangeboden en dat aan hem geen ontslagvergoeding werd aangeboden». Over de mailwisseling vragen de leden van de CDA-fractie of deze twee mails enkel gericht waren aan de heer Van den Driest of dat ten minste een van de mails ook een andere ontvanger had. Zo ja, wie? Kunt u deze mails openbaar maken? Wanneer heeft de heer Van den Driest deze mails voor het eerst gelezen en heeft hij ze aan iemand doorgestuurd? En wanneer precies heeft hij de Minister (of het Ministerie van Financiën) op de hoogte gesteld van deze mails?
Over mogelijk andere wijzen waarop de heer Huges kenbaar gemaakt heeft dat hij niet onmiddellijk zou afzien van zijn rechten, hebben deze

leden de volgende vragen: Heeft de heer Huges contact opgenomen met de NS (in de breedste zin, dus andere commissarissen, de Raad van Bestuur of de afdeling communicatie die het persbericht uitbracht) en heeft hij daar gezegd dat het communicatie niet klopte? Kun u precies antwoord geven en aangeven wat er met eventuele signalen gebeurd is? Heeft de heer Huges contact gehad met de Minister of met het Ministerie en daar op enige wijze een signaal afgegeven dat de communicatie niet in overeenstemming was met zijn lezing van de feiten. Heeft de heer Huges tussen 5 juni en 19 juni 2015 contact gehad met commissarissen van de NS? Per mail, telefoon of op andere wijze? Zo ja, met wie en is daarin ook aan de orde gekomen dat hij niet afgezien had van zijn opzegtermijn en andere rechten?

Verificatie van het ontslag

Heeft de Minister / het Ministerie van Financiën alvorens naar buiten te treden, geverifieerd, hetzij bij de heer Huges zelf, hetzij een verklaring op schrift verlangd dat de heer Huges ook echt was afgetreden. Als de Minister is afgegaan op de commissarissen, op welke commissarissen: was dat alleen de voorzitter of waren dat ook andere commissarissen? Als dat alleen de heer Van der Driest geweest is, heeft hij dat dan ook geverifieerd bij andere op het Ministerie aanwezige commissarissen? Zo ja bij wie? En zo nee, waarom niet? Wanneer heeft het Ministerie van Financiën vastgesteld dat er toch geen definitieve ontslagname was? Op basis van welk signaal werd dat duidelijk?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

De leden van de fractie van de Partij Voor de Vrijheid (PVV) hebben kennisgenomen van de brief en de bijlage en de overige voorliggende en voorgaande stukken.

De leden van de fractie van de PVV hebben de volgende vragen, aan- en/of opmerkingen.

Het is triest om te moeten constateren dat het in de verhouding NS en haar aandeelhouder constant misgaat. Het lijkt er alle schijn van te hebben dat zowel de aandeelhouder als de opdrachtgever van, een 100% staatsdeelneming, de NS, de control over deze deelneming al jaren kwijt zijn.
Het is cassant dat zelfs een relatief eenvoudige ontslagzaak door, het kan niet anders worden geduid, rommelige handelingen (woorden president -commissaris Van den Driest) van een tweetal vennootschapsorganen verword tot een gecompliceerde juridische situatie.
Het ontslag van de heer Huges is hiermee voor hem verworden tot een voor hem pijnlijke en uiterst beschamende charade onder de regie van een tweetal vennootschapsorganen.
De casus Huges kan in het universitaire curriculum arbeidsrecht en vennootschapsrecht worden opgenomen «ter leeringhe ende vermacke» hoe het dus niet, absoluut niet moet. Mogelijk is dat de enige vrucht die dit dossier draagt.
President-directeur Huges en president-commissaris Van den Driest hebben het toneel reeds verlaten. Alle brieven die van deze Minister zijn uitgegaan leggen de oorzaak van de problemen elders.
De Minister verwijt de toenmalige president-directeur Huges dat hij onvoldoende alert heeft gereageerd toen hem ter ore kwam dat Qbuzz een oud-medewerker van Veolia aan te nemen.
De Minister verwijt de toenmalige president-commissaris Van den Driest dat zijn rommelige vormgeving van het beoogde ontslag van de heer Huges uiteindelijk tot een gecompliceerde juridische situatie heeft geleid.

Echter de aandeelhouder speelt een niet te onderschatte rol binnen een 100% staatsdeelneming. Of kan op grond van het vigerende vennootschapsrecht een dergelijke rol spelen als de statuten goed vormgeven zijn. En daar vinden de leden van de fractie van de PVV in de brieven niets van terug.
De vraag aan de Minister is dan ook heeft hij als aandeelhouder voldoende statutaire bevoegdheden om bij de NS in control te zijn? Zo ja, waarom heeft hij deze bevoegdheden niet benut? Zo, nee waarom heeft hij die statutaire bevoegdheden niet aangepast, immer de statuten dateren van 12 maart 2008?
De aandeelhouder benoemt de Raad van Commissarissen. Een Raad van Commissarissen dient naar behoren te zijn samengesteld. «Naar behoren» betekent een dusdanige samenstelling van die raad dat zij haar taak behoorlijk kan uitoefenen.
Is de Minister van mening dat de aandeelhouder in haar rol van vennootschapsorgaan zich in voldoende heeft gekweten van haar plicht om de Raad van Commissarissen naar behoren samen te stellen? Zo, ja hoe verklaart de Minister het gerommel omtrent het ontslag van de president-directeur dan? Zo, nee, hoe vult de Minister het begrip «naar behoren samengesteld» dan in?
Is de Minister van oordeel dat de aandeelhouder zijn inziens voldoende alert heeft gereageerd toen hem ter ore kwam dat het ontslag van de, door de aandeelhouder benoemde, president-directeur, speelde? Zo ja, graag een motivering daarvan. Zo, nee, welke maatregelen zou de aandeelhouder moeten nemen?
Is de Minister van mening dat de huidige structurering van de NS in de NV vorm hem voldoende control verschaft. Zo ja hoe verklaart hij die continue misslagen dan? Zo, nee volstaat een aanpassing van de statuten of moet er van rechtsvorm verandert worden en moet de NS omgezet (of ingebracht worden) worden in een publiekrechtelijke rechtspersoon, zodat de politiek meer grip op de NS heeft?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie zijn ontstemd over de schikking met de heer Huges. Zij hebben het beeld dat er veel fouten zijn gemaakt in de procedure en vinden het moeilijk te verteren dat een president-directeur die ontslagen is omdat hij eindverantwoordelijk was voor en op de hoogte was van fraude bij de aanbesteding van de concessie in Limburg, nog zo'n vijf modale jaarsalarissen meekrijgt.

De leden van de D66-fractie stellen het op prijs dat de Minister het advies van de Landsadvocaat aan de Kamer heeft gestuurd. Zij begrijpen uit het advies van de Landsadvocaat dat de slechte juridische positie vooral is veroorzaakt, doordat de heer Huges reeds op 5 juni heeft betwist dat hij zijn ontslag zou hebben aangeboden en vervolgens niet met inachtneming van de juiste procedures is ontslagen. Zien deze leden het goed, dat een ontslag zonder vergoeding wel mogelijk zou zijn geweest indien de aandeelhouder op 5 juni had besloten tot ontslag conform de juiste procedure?

De leden van de D66-fractie lezen in het advies van de Landsadvocaat dat de heer Huges zijn aangeboden ontslag reeds op 5 juni tweemaal heeft betwist, per e-mail aan de toenmalig voorzitter van de Raad van Commissarissen om 15.09 uur en om 17.47 uur. Niettemin schreef de Minister in een brief die de Tweede Kamer op 5 juni 2015 om 17.57 uur ontving, het volgende: «Ook de raad van commissarissen heeft het vertrouwen in de heer Huges opgezegd, waarmee ik als aandeelhouder heb ingestemd. De heer Huges heeft hieruit zijn conclusies getrokken en heeft zijn ontslag aangeboden.» De leden van de D66-fractie vragen of de tekst van deze

brief voor verzending aan de Tweede Kamer is voorgelegd aan de toenmalig voorzitter van de Raad van Commissarissen en of deze hiermee heeft ingestemd.

Niettegenstaande de ontstane juridische situatie wijzen de leden van de D66-fractie ook op het morele aspect van de getroffen schikking. Zij vinden het een verkeerd signaal richting het personeel van de NS en de samenleving dat een directeur die de aandeelhouder op 19 juni op staande voet had willen ontslaan, zo'n hoge vertrekvergoeding krijgt. Zij vragen of de Minister een moreel appel op de heer Huges heeft gedaan om af te zien van enige vergoeding.

De leden van de D66-fractie zien dat de heer Huges naast zijn functie van president-directeur van de Nederlandse Spoorwegen, ook nog tot 29 februari 2016 lid is van de Raad van Commissarissen van het Havenbedrijf Rotterdam, waarvan de Minister ook aandeelhouder is. Deze leden vragen de Minister wat het ontslag van de heer Huges bij de Nederlandse Spoorwegen betekent voor zijn positie bij het Havenbedrijf Rotterdam.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de ChristenUnie

De leden van de ChristenUnie-fractie betreuren de gang van zaken rondom het ontslag van de voormalig president-directeur van de NS. Het ontslag is een direct gevolg van onrechtmatigheden die hebben plaatsgevonden bij de aanbesteding van het spoor in Limburg en is in dat licht onvermijdelijk. De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat er sprake is geweest van een onzorgvuldige ontslagprocedure, hetgeen uiteindelijk heeft geleid tot een schikking met de voormalig president-directeur. Zij hebben daarover een aantal vragen. Ook willen de leden van de ChristenUnie-fractie de aandacht vestigen op het herstel van vertrouwen in de NS en op het belang van de reizigers.

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat op drie momenten in het proces wordt gesproken over ontslag. Op 5 juni hebben de Raad van Commissarissen van de NS en de Minister hun vertrouwen in de (voormalig) president-directeur opgezegd. Op 19 juni heeft de Minister een brief verzonden aan de (voormalig) topman, waarin hij schreef dat hij met dringende reden is ontslagen. Het ontslag is vervolgens bekrachtigd in twee aandeelhoudersvergaderingen op 9 en 10 juli. Uiteindelijk is gebleken dat alleen het ontslag per 10 juli rechtsgeldig is. De leden van de ChristenUnie-fractie willen graag weten waarom niet eerder is gekeken naar relevante wetgeving, statuten en contracten. In ieder geval op het moment dat bleek dat de (voormalig) president-directeur van de NS niet zelf zijn ontslag had aangeboden bij de Raad van Commissarissen op 5 juni jongsleden en hij dit ontslag zelfs actief betwistte. Hoe kon het gebeuren dat rechtsgeldig ontslag nog tot 10 juli op zich liet wachten?

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben vernomen dat de voormalig president-directeur van de NS via de rechter een ontslagvergoeding eiste die min of meer overeenkomt met het bedrag van 175.000 euro zoals nu in de schikking is overeengekomen. Zij willen graag een toelichting hierop. Hoe was de ontslagvergoeding die via de rechter was geëist opgebouwd? Bij een schikking wordt door alle betrokken partijen iets «ingeleverd» en in hoeverre kan daar sprake van zijn als het geëiste bedrag wordt toegekend? Klopt het dat de ontslagvergoeding ter hoogte van een jaarsalaris, zoals in de arbeidsovereenkomst is vastgelegd, aanvankelijk geen onderdeel is geweest van een juridisch proces? Klopt het dat de voormalig president-directeur afziet van de variabele beloning van 75.250

euro over 2014, maar dat deze vergoeding hem formeel nooit is toegekend door de Raad van Commissarissen?

De Landsadvocaat acht de kans groot dat de rechter zal vaststellen dat de voormalig president-directeur pas op 10 juli 2015 is ontslagen en dat de rechter hem in kort geding de geëiste drie maanden opzegtermijn zal toekennen. De leden van de ChristenUnie-fractie lezen in het openbare advies van de Landsadvocaat dat de verwachting is dat de voormalig president-directeur in een verdere procedure succesvol aanspraak zal maken op een resterende opzegtermijn van drie maanden en een ontslagvergoeding van een jaarsalaris. De leden van de ChristenUnie-fractie willen graag weten hoe het kon gebeuren dat de opzegtermijn niet juridisch correct in de arbeidsovereenkomst was opgenomen, waardoor sprake is van een opzegtermijn van zes maanden.

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen in de brief van de Minister dat hij het zeer twijfelachtig acht of op basis van bestaande wetgeving de NS via de rechter de variabele beloning over 2014 succesvol zou kunnen terugvorderen. Impliceert deze opmerking dat gedacht wordt aan aanpassing van wetgeving met het oog op vergelijkbare zaken in de toekomst?

De Minister schrijft dat hij «tot zijn spijt» moet concluderen dat het, gegeven het verloop van de procedure, niet mogelijk is dat de voormalig president-directeur geen enkele vergoeding ontvangt. In het Kamerdebat van 9 juni 2015 gaf de Minister nog aan dat van geen enkele vergoeding sprake kon zijn. De leden van de ChristenUnie-fractie willen graag weten hoe de Minister de voorgestelde schikking beoordeelt in het licht van de eerdere uitspraken. De Minister schrijft in zijn brief dat hij ervan overtuigd is geraakt dat gegeven de omstandigheden de schikking voor de NS de beste oplossing is, waarmee het bedrijf zich weer op de toekomst kan richten. De leden van de ChristenUnie-fractie vragen hoe de voorgestelde schikking daarmee ook het maatschappelijk belang dient en of dit ook de beste oplossing is voor de reizigers.

De Minister schrijft in antwoord op Kamervragen van de SP op 20 juli 2015 dat de hele gang van zaken illustreert dat de interne regels en procedures bij NS niet goed functioneren. «Het is de intentie van het bestuur en de RvC van NS en van de Minister zelf om hierin snel verandering aan te brengen». De leden van de ChristenUnie-fractie willen graag weten welke stappen intussen zijn gezet om de interne regels en procedures te verbeteren. Welke stappen worden ondernomen om te werken aan herstel van vertrouwen?

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat onder leiding van de voormalig president-directeur maatschappelijk gewenste vernieuwingen in het openbaar vervoer in gang zijn gezet, waaronder single check-in & out, waardoor reizigers tijdens hun reis van A naar B niet meer hoeven in- en uit te checken bij een overstap naar een andere vervoerder. De leden van de ChristenUnie-fractie spreken de hoop uit dat deze vernieuwingen in het openbaar vervoer met kracht worden voortgezet.

II. Reactie van de Minister

Toekomst/Reflectie

De leden van de VVD-fractie vragen welke acties worden ondernomen om te waarborgen dat dit soort amateuristische toestanden rond personeel in de toekomst worden voorkomen bij de NS én andere staatsdeelnemingen (het gaat dan om zowel acties bij de NS en andere staatsdeelnemingen

zelf, maar ook bij het Ministerie van Financiën)? Wat heeft de Minister zelf van deze ontslagsoap geleerd en wat zou hij achteraf gezien anders hebben gedaan of moeten doen? Hoe wordt er voor gezorgd dat de aandeelhouder in de toekomst sneller, beter en vollediger wordt geïnformeerd over dit soort relevante en politiek gevoelige zaken? Wat heeft de Raad van Commissarissen van de NS geleerd van deze hele reeks gebeurtenissen, welke lering trekt zij daaruit?

Pas op 10 juli 2015 is het ontslag van de heer Huges geëffectueerd, zo blijkt uit het overzicht dat de Landsadvocaat geeft. Gezien de gemaakte fouten, kon er echter niet meer worden voldaan aan de voorwaarden die bij opzegging op basis van een dringende reden gelden. De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister om aan te geven op welke wijze dergelijke fouten, die nadelig uitpakken voor de NS (en daarmee voor de reiziger), in de toekomst voorkomen zullen worden. Welke (concrete) maatregelen worden naar aanleiding van deze casus door NS en door het Ministerie van Financiën genomen om te voorkomen dat in de toekomst slordigheden en fouten bij ontslagprocedures financieel nadelig uitpakken voor de staat of voor staatsdeelnemingen.

Ten slotte vragen de leden van de SP-fractie de Minister hoe hij zijn optreden, zowel in het openbaar als in de pers, achteraf beoordeelt.

De aandeelhouder moet erop kunnen vertrouwen dat hij tijdige en juiste informatie krijgt van de raad van commissarissen. Het is niet de rol van de aandeelhouder om de raad van commissarissen te controleren bij de uitoefening van zijn toezichthoudende taak. Het is duidelijk dat de informatie in het geval van het ontslag van de heer Huges niet juist was (de heer Huges had niet zelf ontslag genomen, zoals op 5 juni door de toenmalige rvc-voorzitter werd gemeld aan de aandeelhouder) en niet tijdig werd overgebracht (pas op 18 juni werd gemeld dat de heer Huges al op 5 juni protest had aangetekend tegen de door NS gedane mededelingen dat hij zelf ontslag had genomen). De voormalig voorzitter van de raad van commissarissen heeft op cruciale momenten nagelaten de aandeelhouder en de overige commissarissen tijdig te voorzien van essentiële informatie. Hierdoor heeft de ontslagprocedure onnodig lang geduurd en was een ontslagbesluit op de aandeelhoudersvergadering van 10 juli nodig om het ontslag van de heer Huges alsnog geformaliseerd te krijgen. De heer Van den Driest heeft verantwoordelijkheid hiervoor genomen en zijn functie op 23 juni 2015 neergelegd. Op dit moment lopen de nodige onderzoeken die tot aanbevelingen en adviezen moeten leiden om de interne procedures bij NS verder aan te scherpen zodat onvolkomenheden zoals deze zich nu hebben voorgedaan in de toekomst zich niet meer voor kunnen doen.

Deze onderzoeken zijn mede geïnstigeerd en worden ondersteund door de raad van commissarissen van NS. De raad van commissarissen van NS, die het aftreden van zijn voormalig voorzitter gepast vindt, heeft lering getrokken uit het verkeerd verlopen ontslagproces door de «checks and balances» binnen de raad aan te scherpen, zodanig dat voorzitter noch leden van de raad solistisch zullen opereren en zodanig dat te allen tijde de onafhankelijkheid jegens bestuurders zal worden bewaakt.
Hoewel de aandeelhouder niet op de stoel van de commissarissen moet zitten, voel ik mij door deze casus helaas genoodzaakt om in toekomstige gevallen mij ervan te vergewissen dat de raad van commissarissen zijn besluiten zorgvuldig heeft genomen en mij van de juiste en volledige informatie voorziet.

De leden van de SP-fractie zijn ook zeer verbaasd dat de opzegtermijn in het arbeidscontract van de heer Huges drie maanden bedraagt terwijl dit in strijd met de wet is. Zijn er meer arbeidscontracten bij de NS die op bepaalde aspecten in strijd met de wet en daarmee nietig zijn, vragen de leden zich af?

De inhoud van een arbeidscontract is een aangelegenheid tussen werkgever en werknemer (de bestuurder). De aandeelhouder is hier geen partij in en heeft hier dus geen kennis van.

De leden van de PVV-fractie vragen of de Minister als aandeelhouder voldoende statutaire bevoegdheden heeft om bij de NS in control te zijn? Zo ja, waarom heeft de Minister de bevoegdheden niet benut? Zo nee, waarom heeft hij die statutaire bevoegdheden aangepast, statuten dateren immers van 12 maart 2008? Is de Minister van mening dat de huidige structurering van de NS in de NV vorm hem voldoende control verschaft. Zo ja hoe verklaart hij die continue misslagen dan? Zo, nee volstaat een aanpassing van de statuten of moet er van rechtsvorm veranderd worden en moet de NS omgezet (of ingebracht worden) worden in een publiekrechtelijke rechtspersoon, zodat de politiek meer grip op de NS heeft?

Ja, ik ben van mening dat de NV-vorm van de NS mij voldoende mogelijkheden geeft om mijn rol als aandeelhouder adequaat uit te oefenen. Een aandeelhouder «controleert» de onderneming echter niet. Goed geregelde bevoegdheden voor de aandeelhouder voorkomen dan ook niet dat bij een onderneming zaken mis kunnen gaan. De raad van bestuur is immers verantwoordelijk voor de dagelijkse bedrijfsvoering. De raad van commissarissen houdt toezicht op het bestuur. En de aandeelhouder heeft een aantal specifiek in de wet genoemde bevoegdheden.
Als er misstanden zijn bij een onderneming, dan is het zaak dat de aandeelhouder zijn formele bevoegdheden en informele contacten aanwendt om zeker te stellen dat daarop door het bedrijf goed wordt gereageerd. In dit concrete geval heb ik als aandeelhouder het vertrouwen in de president-directeur opgezegd en mij ervan verzekerd dat de onderneming verdere acties onderneemt om dezelfde fouten in de toekomst te voorkomen. Daar is NS thans ook mee bezig. Op dit moment lopen de nodige onderzoeken die tot aanbevelingen en adviezen moeten leiden om de interne procedures bij NS verder aan te scherpen.

De statuten van de NS worden in overeenstemming gebracht met de standaard, zoals deze in de Nota Deelnemingenbeleid is opgenomen. In het AO deelnemingen heb ik uw Kamer gemeld dat de aangepaste statuten van de NS op korte termijn definitief worden vastgesteld middels een aandeelhoudersbesluit.

De leden van de PVV-fractie vragen of de Minister van mening is dat de aandeelhouder in haar rol van vennootschapsorgaan zich in voldoende heeft gekweten van haar plicht om de RvC naar behoren samen te stellen? Zo ja, hoe verklaart de Minister het gerommel omtrent het ontslag van de president directeur dan? Zo nee, hoe vult de Minister het begrip «naar behoren samengesteld dan in?»

Er is gedurende het grootste deel van de periode waarin de misstanden rond de concessie Limburg bekend werden goed samengewerkt met de raad van commissarissen. Deze heeft de juiste acties ondernomen en heeft niet geschroomd harde maatregelen te nemen, zoals het ontslag van de verantwoordelijke personen. De uitvoering van de ontslagprocedure van de president-directeur is daarna niet op de juiste manier verlopen, doordat de voormalig voorzitter van de raad van commissarissen

essentiële informatie niet heeft gedeeld met de aandeelhouder en de overige commissarissen. De heer Van den Driest heeft verantwoordelijkheid genomen voor zijn rol in het ontslagproces door zijn functie neer te leggen.

De leden van de D66-fractie vragen wat het ontslag van de heer Huges bij de NS betekent voor zijn positie bij het Havenbedrijf Rotterdam?

Ik heb mijn vertrouwen in Huges in de rol van president-directeur bij NS verloren. Dat geldt niet voor zijn rol als commissaris bij het Havenbedrijf.

De leden van de Christenunie-fractie vragen of de opmerking van de Minister impliceert, dat het zeer twijfelachtig is dat op basis van de bestaande regelgeving de variabele beloning over 2014 succesvol zou kunnen terugvorderen, dat gedacht wordt aan aanpassing van wetgeving met het oog op relevante zaken in de toekomst? De leden van de VVD-fractie vragen waarom de bestaande clawbackregeling niet voldoende werkt? In hoeverre is er aanleiding of noodzaak om de wetgeving op dit punt aan te passen?

Op dit moment wordt het terugvorderen van de variabele beloning afhankelijk gemaakt van de indicatoren en omstandigheden op grond waarvan een variabele beloning is toegekend. In dit specifieke geval heeft dat tot gevolg dat de variabele beloning niet zou kunnen worden teruggevorderd. Ik zal onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om te zorgen dat een variabele beloning kan worden teruggevorderd, ook in het geval er andere omstandigheden zijn dan die aan de variabele beloning ten grondslag liggen.

De leden van de Christenunie-fractie vragen welke stappen intussen zijn gezet om de interne regels en procedures te verbeteren en welke stappen worden ondernomen om te werken aan herstel van vertrouwen?

Op 30 juni heb ik uw Kamer geïnformeerd over de wijze waarop ik invulling geef aan de motie Van Veldhoven en De Boer (Kamerstuk 28 165, nr. 202). Deze motie verzoekt de regering als **medeopdrachtgever op te treden van het onderzoek dat Alvarez en Marsal uitvoert naar** de effectiviteit van interne procedures, risicobeheersing, compliance en controlemaatregelen bij NS. **Dit onderzoek resulteert in concrete aanbevelingen en adviezen die vertaald zullen worden in concrete maatregelen om de interne procedures bij NS verder aan te scherpen. Ik zal de Kamer informeren als het onderzoek is afgerond.**

Ontslagprocedure

De VVD constateert dat de voorzitter van de Raad van Commissarissen het ontslag niet goed heeft afgehandeld en de Minister niet goed geïnformeerd. De leden van de VVD-fractie vragen in hoeverre de voorzitter van de RvC aansprakelijk is te stellen voor de kosten die voortvloeien uit de foutieve afhandeling van het ontslag van de topman. Heeft de voorzitter van de Raad van Commissarissen daarbij alleen geopereerd? Zo ja, waarom is hier niemand anders van de Raad van Commissarissen bij betrokken, zoals de commissaris verantwoordelijk voor renumeratie?

De voorzitter van de raad van commissarissen, en alleen hij, heeft verzuimd de aandeelhouder en de overige commissarissen op de hoogte te stellen van het feit dat de heer Huges reeds op 5 juni zijn ontslagname betwistte. De heer Van den Driest heeft vervolgens verantwoordelijkheid voor zijn handelen genomen door op 23 juni per direct zijn functie neer te

leggen. Aangezien de aandeelhouder pas op 18 juni vernam dat de heer Huges geen ontslag had genomen, heeft de aandeelhouder zelf de ontslagprocedure in gang moeten zetten. Gaandeweg in de procedure werd duidelijk dat het uitgangspunt van geen enkele vergoeding juridisch niet houdbaar was als de aandeelhouder de heer Huges zelf zou moeten ontslaan. Sterker nog, de kans was reëel dat er in die situatie naast een opzegtermijn ook nog een ontslagvergoeding van een jaar betaald moest worden, resterende vakantiedagen uitbetaald moesten worden en de variabele beloning niet teruggevorderd kon worden. Dat zou ook het geval zijn geweest als al op 5 juni duidelijk zou zijn geweest dat de heer Huges niet zelf ontslag had genomen en hij ontslagen zou moeten worden.

De leden van de SP-fractie willen graag weten of het klopt dat de Minister de heer Huges het liefst op staande voet had willen ontslaan maar dat hier uiteindelijk geen wettelijke grondslag voor bleek. Het is de leden inmiddels niet meer geheel duidelijk met welke reden de heer Huges is ontslagen. In hoeverre was de heer Huges als topman persoonlijk betrokken bij fraude of andere grote misstanden? Ook op dit punt willen de leden graag een nadere toelichting.

Op 5 juni heb ik uw Kamer gemeld dat ik het vertrouwen in de heer Huges als bestuurder had verloren (Kamerstuk 28 165/29 984, nr. 198). De heer Huges droeg mede-verantwoordelijkheid voor de misstanden bij NS. Ook de raad van commissarissen heeft op die dag het vertrouwen in de heer Huges opgezegd. De voorzitter van de raad van commissarissen meldde mij diezelfde dag dat de heer Huges zijn conclusies hieruit had getrokken en zijn ontslag had aangeboden. Ook in een door de voorzitter van de rvc geaccordeerd persbericht van diezelfde datum staat dat de heer Huges zijn ontslag heeft aangeboden. Ontslag op staande voet was op 5 juni om die reden niet aan de orde. Op 18 juni bleek dat de heer Huges zijn ontslag betwistte. Om alsnog het ontslag van de heer Huges te bewerkstelligen heb ik hem in reactie hierop op 19 juni een brief gestuurd, waarin ik heb aangegeven dat ik ervan uit ging dat hij zelf ontslag had genomen en voor het geval dat dit niet zo was heb ik medegedeeld dat de heer Huges met dringende reden ontslagen zou worden. Voor het geval dit in rechte geen stand hield, is op dat moment ook de procedure in gang gezet om de heer Huges via de in de statuten beschreven wijze te ontslaan. Dat gebeurde op twee aandeelhoudersvergaderingen op 9 en 10 juli. Over de vraag of de heer Huges als topman persoonlijk was betrokken bij grote misstanden heb ik u in mijn brief van 5 juni geïnformeerd.

Het advies van de Landsadvocaat bevat onder 4.2 een interessante passage: «Wij beschikken inmiddels over een concept vaststellingsovereenkomst waarover in de maand juni tussen de toenmalige advocaten van de NS en Huges verder is gesproken». Dit betekent dus dat op een eerder moment over een vaststellingsovereenkomst gesproken is. De leden van de CDA-fractie verzoeken de Minister aan te geven wanneer het eerste gesprek over een concept-vaststellingsovereenkomst heeft plaatsgevonden en wanneer deze conceptovereenkomst opgesteld is. Wie waren er toen op de hoogte van die onderhandelingen? Wanneer is de Minister op de hoogte gebracht van deze onderhandelingen en wanneer wisten de overige commissarissen van deze onderhandelingen?

De raad van commissarissen leefde in de veronderstelling dat de heer Huges aan het verlies van het vertrouwen van de raad van commissarissen de consequentie had verbonden zelf op te stappen. De toenmalige voorzitter heeft de raad van commissarissen laten weten dat hij via wederzijdse advocaten tot een regeling in der minne trachtte te komen tussen Huges en NS. Het concept van een vaststellingsovereenkomst was bij geen van de andere commissarissen bekend.

Wat heeft er uiteindelijk toe geleid dat de concept vaststellingsovereenkomst uiteindelijk niet geleid heeft tot een vaststellingsovereenkomst op dat moment?

Zoals ik eerder in mijn brief van 23 juni aan de Kamer schreef (Kamerstuk 28 165/30 111, nr. 219), ben ik tot 18 juni in de veronderstelling geweest dat de heer Huges zelf ontslag had ingediend, waarbij geen sprake was van enige vergoeding. De aandeelhouder is in die periode niet betrokken geweest bij gesprekken over een concept vaststellingsovereenkomst. Op 10 juni heeft het Ministerie van de heer Van den Driest vernomen dat advocaten met elkaar spraken over de afwikkeling van de arbeidsrelatie van de heer Huges. Het ministerie heeft toen te kennen gegeven dat er geen aanleiding was voor die besprekingen, omdat de heer Huges zelf ontslag had genomen en hij daarom geen enkele vergoeding zou meekrijgen. Op 15 juni heeft de heer Van den Driest opnieuw gesproken met de aandeelhouder over de afwikkeling van het contract. Daarop heeft de aandeelhouder geantwoord daarvoor nog steeds geen reden te zien, gegeven de brief aan de Tweede Kamer van 5 juni, het persbericht van NS van 5 juni en het gevoerde debat in de Tweede Kamer van 9 juni. De heer Van den Driest heeft later die dag een voorstel van de raad van commissarissen aangekondigd. Echter, voordat dit voorstel is gedaan, heeft het ministerie laten weten met geen enkel voorstel dat zou leiden tot aanvullende betaling akkoord te kunnen gaan. In deze gesprekken en in deze fase heeft de voormalig voorzitter van de raad van commissarissen niet te kennen gegeven dat de heer Huges geen ontslag had genomen. Pas nadat het ministerie herhaaldelijk aangaf dat van aanvullende betalingen aan de heer Huges geen sprake kon zijn en daarenboven het verzoek deed tot terugvordering van de uitbetaalde variabele beloning over 2014 over te gaan, kwam op 18 juni een juridisch advies beschikbaar, waarin werd gesteld dat na bestudering van het dossier bleek dat de heer Huges geen ontslag had genomen. Zowel voor de aandeelhouder als voor de leden van de raad van commissarissen, anders dan de voorzitter, betrof dit nieuwe informatie.

Op 5 juni 2015 is er een gesprek geweest tussen de voorzitter van de Raad van Commissarissen en de heer Huges, waarin het ontslag aangeboden is. De leden van de CDA-fractie vragen wie waren er bij dat gesprek allemaal aanwezig? En heeft een van de aanwezigen een gesprekverslag of gespreksnotitie gemaakt? Zo ja, wie heeft hem gemaakt en wat stond daarin? Daarna heeft de Raad van Commissarissen een gesprek gehad met de Minister. Wie waren er allemaal bij dat gesprek aanwezig? Graag de namen van alle aanwezige commissarissen. Is er een gespreksverslag gemaakt van dat gesprek en kunt u dat verslag delen met de Kamer? Wat is het exacte verloop geweest van de contacten op 5 juni 2015 tussen de commissarissen en de heer Huges, tussen de commissarissen en het Ministerie van Financiën en het Ministerie van Financiën en de heer Huges? Wie hebben op welk moment met elkaar overlegd (namen en tijdstippen) en wat is er precies besloten? Welke commissarissen van NS zijn die dag betrokken geweest bij het opstellen van het persbericht dan wel andere activiteiten rondom het (eventuele) vertrek van de heer Huges. Wat was hun rol? Wie van de commissarissen heeft die dag ook op het Ministerie van Financiën gesprekken bijgewoond?

Nadat de raad van commissarissen geconcludeerd had dat hij het vertrouwen in de heer Huges als bestuurder van NS had verloren, heeft de toenmalige voorzitter van de rvc, de heer Van den Driest, dit telefonisch aan de heer Huges meegedeeld in de ochtend van 5 juni. In een daaropvolgend telefoongesprek tussen de heer Van den Driest en de heer Huges, diezelfde ochtend, is er gesproken over het ontslag van de heer Huges. Zoals ik de kamer bij brief van 23 juni heb meegedeeld, is er van deze

gesprekken geen verslag opgesteld. Daarna, begin van de middag op 5 juni, heb ik op het ministerie een bespreking gehad met de heer van den Driest en de heer Rosenmöller (mede-commissaris). Vanuit het ministerie waren bij dat gesprek verder aanwezig de directeur Financieringen en de directeur Bestuurlijke en Juridische Zaken. Na afstemming tussen NS en het ministerie is diezelfde middag een persbericht uitgegaan waarin werd aangekondigd dat de heer Huges zijn ontslag had ingediend. Voor een meer gedetailleerde tijdlijn verwijs ik naar bijlage 1.

Zowel de Minister als de vennootschap (bijvoorbeeld via het persbericht «Huges per direct uit functie bij NS») communiceerden actief dat de heer Huges zijn ontslag had aangeboden en dat aan hem geen ontslagvergoeding werd aangeboden». Over de mailwisseling vragen de leden van de CDA-fractie of deze twee mails enkel gericht waren aan de heer Van den Driest of dat ten minste een van de mails ook een andere ontvanger had. Zo ja, wie? Kunt u deze mails openbaar maken? Wanneer heeft de heer Van den Driest deze mails voor het eerst gelezen en heeft hij ze aan iemand doorgestuurd? En wanneer precies heeft hij de Minister (of het Ministerie van Financiën) op de hoogte gesteld van deze mails?

De heer Huges heeft op 5 juni een e-mail gestuurd naar de heer Van den Driest (met de CFO van NS in CC) waarin hij meldt het niet eens te zijn met de inhoud van het persbericht. In het persbericht staat dat de heer Huges zijn conclusies heeft getrokken nadat de aandeelhouder en de raad van commissarissen het vertrouwen in hem opzegden. De heer Huges spreekt in die e-mail tegen dat hij ontslag heeft genomen. De voormalig voorzitter van de raad van commissarissen heeft verzuimd het bericht van de heer Huges met de aandeelhouder te delen. Dit bericht is de volgende dag ook doorgestuurd aan advocatenkantoor De Brauw. De overige commissarissen en ik zijn op 18 juni op de hoogte gesteld dat deze mailwisseling heeft plaatsgevonden. Na afloop van de aandeelhoudersvergadering van 9 juli heb ik de beschikking gekregen over deze e-mails. Voor zover mij bekend is er tot 18 juni, naast de eerder genoemde personen, niemand anders op de hoogte geweest van het bericht dat de heer Huges op 5 juni heeft verstuurd.

Over mogelijk andere wijzen waarop de heer Huges kenbaar gemaakt heeft dat hij niet onmiddellijk zou afzien van zijn rechten, hebben de leden van de CDA-fractie de volgende vragen: Heeft de heer Huges contact opgenomen met de NS (in de breedste zin, dus andere commissarissen, de Raad van Bestuur of de afdeling communicatie die het persbericht uitbracht) en heeft hij daar gezegd dat het communicatie niet klopte? Kun u precies antwoord geven en aangeven wat er met eventuele signalen gebeurd is? Heeft de heer Huges contact gehad met de Minister of met het Ministerie en daar op enige wijze een signaal afgegeven dat de communicatie niet in overeenstemming was met zijn lezing van de feiten. Heeft de heer Huges tussen 5 juni en 19 juni 2015 contact gehad met commissarissen van de NS? Per mail, telefoon of op andere wijze? Zo ja, met wie en is daarin ook aan de orde gekomen dat hij niet afgezien had van zijn opzegtermijn en andere rechten?

Vanaf 5 juni hebben ik en mijn medewerkers geen rechtstreeks contact gehad met de heer Huges tot het moment van de aandeelhoudersvergadering waarop het ontslag diende. Mij hebben dus ook geen signalen bereikt van zijn zijde dat de inhoud zoals verwoord in het persbericht niet overeenkwam met hetgeen de heer Huges per e-mail aan de voormalig voorzitter van de raad van commissarissen heeft gestuurd. Pas op 18 juni werd voor mij duidelijk dat de heer Huges al op 5 juni zijn ontslagname had betwist. De overige leden van de raad van commissarissen hebben mij gemeld dat ook zij dat pas op die dag hoorden. Voor het overige ben ik

niet bekend met enige communicatie tussen Huges en de afzonderlijke leden van de raad van commissarissen naast de toenmalige voorzitter.

De leden van de CDA-fractie vragen of de Minister / het Ministerie van Financiën alvorens naar buiten te treden, heeft geverifieerd, hetzij bij de heer Huges zelf, hetzij een verklaring op schrift verlangd dat de heer Huges ook echt was afgetreden. Als de Minister is afgegaan op de commissarissen, op welke commissarissen: was dat alleen de voorzitter of waren dat ook andere commissarissen? Als dat alleen de heer Van der Driest geweest is, heeft hij dat dan ook geverifieerd bij andere op het Ministerie aanwezige commissarissen? Zo ja bij wie? En zo nee, waarom niet? Wanneer heeft het Ministerie van Financiën vastgesteld dat er toch geen definitieve ontslagname was? Op basis van welk signaal werd dat duidelijk?

De voormalig voorzitter van de raad van commissarissen is voor de aandeelhouder het eerste aanspreekpunt geweest in de ontslagprocedure van de heer Huges. De voorzitter van de raad van commissarissen is verantwoordelijk voor een gedegen juridische en administratieve afhandeling van afspraken tussen de raad van commissarissen en bestuurders. Als aandeelhouder moet ik ervan kunnen uitgaan dat de informatie die de voorzitter aan mij geeft feitelijk juist is. Ik heb in mijn brief van 23 juni al geschreven dat ik op 18 juni vernam dat er geen sprake was van een definitieve ontslagname. Dat bleek uit een juridisch advies dat door NS aan mijn ambtenaren werd gezonden.

De leden van de PVV-fractie vragen of de Minister van oordeel is dat de aandeelhouder zijn inziens voldoende alert heeft gereageerd toen hem ter ore kwam dat het ontslag van de, door de aandeelhouder benoemde, president-directeur, speelde? Zo ja, graag een motivering daarvan. Zo, nee, welke maatregelen zou de aandeelhouder moeten nemen?

Ja. Zodra duidelijk werd dat de heer Huges mede-verantwoordelijkheid droeg voor de misstanden die bij NS zijn ontstaan, heb ik hem direct uitgenodigd voor een gesprek op het ministerie. Het gesprek met de heer Huges zelf heeft uiteindelijk niet plaatsgevonden, omdat de voormalig voorzitter van de raad van commissarissen mij op 5 juni kwam melden dat de heer Huges zijn conclusies had getrokken en zelf zijn ontslag had ingediend. Nadat op 18 juni bleek dat de gang van zaken rondom het ontslag anders was verlopen dan de voormalig voorzitter van de raad van commissarissen tot dan toe had gecommuniceerd, heb ik direct gehandeld om ervoor te zorgen dat het ontslag van de heer Huges alsnog zo spoedig mogelijk werd bewerkstelligd. Om die reden heb ik op 19 juni een brief aan de heer Huges gestuurd, waarin ik schreef hem met dringende reden te moeten ontslaan. Dit was allereerst nodig omdat het gegeven dat de heer Huges geen ontslag had genomen alleen indirect aan mij was medegedeeld en het voor het vervolg van de procedure van belang was dat het onomstotelijk kwam vast te staan. Daarnaast waren de gronden voor het ontslag dermate ernstig dat we via de brief ontslag met dringende reden wilde aanzeggen waarbij geen enkele vergoeding het uitgangspunt was. Daarbij heb ik rekening gehouden met de mogelijkheid dat ontslag op staande voet in rechte geen stand zou houden. Om die reden heb ik ook de procedure in gang gezet om alsnog via een aandeelhoudersbesluit het ontslag van de heer Huges te realiseren. Voor het nemen van een aandeelhoudersbesluit moesten twee formele aandeelhoudersvergaderingen plaatsvinden, waarbij statutaire vereisten, zoals een oproepingstermijn van 15 dagen, in acht moeten worden genomen. Daarom kon niet eerder dan 10 juli een formeel ontslagbesluit worden genomen.

De leden van de D66-fractie vragen of een ontslag zonder vergoeding wel mogelijk zou zijn geweest, indien de aandeelhouder op 5 juni had besloten tot ontslag conform de juiste procedure?

Ontslag zonder vergoeding was mogelijk geweest als de heer Huges zelf ontslag had genomen. Volgens de voormalig voorzitter van de raad van commissarissen was dit de situatie op 5 juni, waarop ik mijn uitspraak baseerde dat de heer Huges geen enkele vergoeding mee zou krijgen. Indien het ontslag zou geschieden volgens de reguliere ontslagprocedure, zou de heer Huges conform zijn arbeidsovereenkomst recht hebben op een opzegtermijn van 3 maanden. Echter, die bepaling in de arbeidsovereenkomst is nietig. De wettelijke opzegtermijn voor een werknemer is één maand, tenzij een andere termijn schriftelijk is overeengekomen. In dat geval geldt voor de werkgever een opzegtermijn niet korter dan het dubbele van die voor de werknemer. Voor de heer Huges was een opzegtermijn van drie maanden overeengekomen Huges waswaardoor uitgegaan zou moeten worden van een opzegtermijn van 6 maanden. Daarnaast zou de heer Huges recht hebben op uitbetaling van niet genoten vakantiedagen en zou hij een aanspraak op een ontslagvergoeding van een jaarsalaris hebben kunnen maken. De kans dat de variabele beloning teruggevorderd had kunnen worden, was zeer gering.

De leden van de D66-fractie vragen of de tekst van de brief van 5 juni aan de TK is voorgelegd aan de toenmalig voorzitter van de RvC en heeft deze hiermee ingestemd?

Ja, de Kamerbrief van 5 juni is voorgelegd en afgestemd met de toenmalig voorzitter van de raad van commissarissen.

De leden van de D66-fractie vragen of de Minister een moreel appel gedaan heeft op de heer Huges om af te zien van enige vergoeding?

In het gesprek van 5 juni meldde de voormalig voorzitter van de raad van commissarissen dat de heer Huges zelf ontslag had genomen en er geen sprake zou zijn van enige vergoeding. Op basis van die toezegging was er geen aanleiding een moreel appel te doen op de heer Huges om af te zien van een vergoeding.

De leden van de Christenunie-fractie vragen waarom niet eerder is gekeken naar relevante wetgeving, statuten en contracten? Hoe kon het gebeuren dat rechtsgeldig ontslag nog tot 10 juli op zich liet wachten?

Op 18 juni 2015 werd mij bekend dat de heer Huges zijn ontslagname betwistte. De door mij aan de heer Huges verzonden brief van 19 juni diende primair om van de heer Huges zelf de zekerheid te verkrijgen of hij al dan niet zelf ontslag had genomen. Middels de brief heb ik een signaal af willen geven dat als hij niet zelf ontslag had genomen, ik als aandeelhouder hem alsnog zou ontslaan. Op mijn brief heb ik op 21 juni een reactie van de advocaat van de heer Huges ontvangen, waaruit duidelijk werd dat hij geen ontslag had genomen. Hierna heb ik direct actie ondernomen, door conform de statuten twee buitengewone aandeelhoudersvergaderingen uit te laten schrijven door de raad van commissarissen met het ontslag van de heer Huges op de agenda. Op grond van de statuten geldt er een oproepingstermijn van 15 dagen. Derhalve konden de aandeelhoudersvergaderingen pas op 9 en 10 juli plaatsvinden en het ontslagbesluit op 10 juli pas worden genomen.

Schikking

De Leden van de VVD vragen hoe de ontslagvergoeding (van 175.000 euro) zich verhoudt tot de maximale ontslagvergoeding uit de Wet Werk en Zekerheid die per 1 juli 2015 in werking is getreden. Wat zou gebruikelijk zijn geweest onder de nieuwe WWZ? Wat is het netto-bedrag dat de heer Huges ontvangt?

Het bedrag dat aan de heer Huges wordt uitgekeerd is geen ontslagvergoeding. Ik schreef in mijn brief van 6 augustus 2015 dat door de heer Huges afstand is gedaan van zijn ontslagvergoeding. Het bedrag van 175.000 euro is opgebouwd uit de in acht te nemen opzegtermijn van zes maanden en salaris over de maand juli minus de variabele beloning over 2014, die de heer Huges terugbetaalt. Het netto-bedrag is afhankelijk van de persoonlijke, fiscale situatie van de heer Huges.

Op grond van de WWZ heeft een werknemer die 2 jaar of meer in dienst is geweest recht op een transitievergoeding bij ontslag. Deze vergoeding is gemaximeerd tot 75.000 euro bruto of tot een jaarsalaris bruto indien deze hoger is. De heer Huges is korter dan 2 jaar in dienst geweest en zou op grond van de wet niet in aanmerking komen voor een transitievergoeding. Dit betekent echter niet dat hij geen recht op ontslagvergoeding heeft. Bestaande rechten op grond van de arbeidsovereenkomst worden immers gerespecteerd. Dit zou ook het geval zijn als de heer Huges wel in aanmerking zou komen voor een transitievergoeding op grond van de wet. In het Besluit overgangsrecht transitievergoeding is bepaald dat bestaande afspraken worden gerespecteerd, tenzij de werknemer expliciet afstand doet van deze rechten.

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben vernomen dat de voormalig president-directeur van de NS via de rechter een ontslagvergoeding eiste die min of meer overeenkomt met het bedrag van 175.000 euro zoals nu in de schikking is overeengekomen. Zij willen graag een toelichting hierop. Hoe was de ontslagvergoeding die via de rechter was geëist opgebouwd? Bij een schikking wordt door alle betrokken partijen iets «ingeleverd» en in hoeverre kan daar sprake van zijn als het geëiste bedrag wordt toegekend? Klopt het dat de ontslagvergoeding ter hoogte van een jaarsalaris, zoals in de arbeidsovereenkomst is vastgelegd, aanvankelijk geen onderdeel is geweest van een juridisch proces?

In het kort geding dat door de heer Huges was gestart, eiste hij dat zijn salaris over de maand juli werd betaald, alsmede een voorschot op reeds opgebouwde vakantiedagen en een voorschot op de contractuele opzegtermijn van drie maanden. Deze procedure zag niet op het verkrijgen van een ontslagvergoeding. De rechter treft in een kort geding slechts een voorlopige voorziening. In een bodemprocedure, die na het kort geding ongetwijfeld aanhangig zou zijn gemaakt door de heer Huges, zou hij nogmaals drie maanden opzegtermijn kunnen eisen, als ook de contractuele ontslagvergoeding van een jaarsalaris (430.000 euro). Dit was ook de inschatting van de Landsadvocaat. De totale som die door de heer Huges geëist zou kunnen worden zou neerkomen op ongeveer 700.000 euro. Volgens onze juristen was de kans zeer groot dat de rechter de eisen van de heer Huges in zijn geheel zou toewijzen in beide procedures. In dat licht is er door alle betrokken partijen ingeleverd.

De leden van de ChristenUnie-fractie willen graag weten hoe de Minister de voorgestelde schikking beoordeelt in het licht van de eerdere uitspraken.

Het spreekt voor zich dat ik het ten zeerste betreur dat een schikking, als gevolg van de gang van zaken rondom het ontslag, nodig is. Ik ben er echter van overtuigd geraakt dat deze schikking in de gegeven omstandigheden voor NS de beste oplossing is, waarmee het bedrijf zich weer kan richten op de toekomst.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen hoe de voorgestelde schikking daarmee ook het maatschappelijk belang dient en of dit ook de beste oplossing is voor de reizigers.

Nu er een einde gekomen is aan de discussie over het ontslag van de heer Huges kan NS zich weer gaan richten op haar kerntaken, waarbij de reizigers een centrale rol hebben.

Advisering

De leden van de VVD-fractie vragen waarom de Landsadvocaat stelt dat er geen dringende reden was voor het ontslag in eerste instantie (naast de formele genoemde bezwaren), terwijl er niet alleen sprake was van fraude en het overtreden van de wet door het bedrijf dat de topman heeft geleid, maar ook meerdere keren niet de waarheid is gesproken door de topman?

Op grond van de beschikbare feiten heeft de Landsadvocaat geconcludeerd dat deze niet voldoende waren om te spreken van een dringende reden. Daarnaast is er voor ontslag op staande voet ook noodzakelijk dat dit onverwijld gebeurt, in ieder geval kort nadat de feiten daarover bekend waren. Aan deze eis kon ook niet meer worden voldaan, omdat mij pas op 18 juni bekend werd dat de heer Huges zijn ontslagname betwistte.

Op 19 juni 2015 is er een ontslagbesluit genomen. De Landsadvocaat stelt dat vordering tot vernietiging zonder meer succesvol zal zijn. De leden van de VVD-fractie vragen waarom er ook hier, nadat er al zoveel mis was gegaan, weer verschillende procedurele fouten zijn gemaakt? Wie heeft in dit traject geadviseerd?

De brief van 19 juni 2015 is geen procedurele fout. Op 18 juni 2015 werd mij bekend dat de heer Huges zijn ontslagname betwistte. De brief van 19 juni is in nauwe afstemming met de Landsadvocaat opgesteld en diende primair om van de heer Huges zelf de zekerheid te verkrijgen of hij al dan niet zelf ontslag had genomen. Met de brief heb ik een signaal af willen geven dat, als hij niet zelf ontslag had genomen, ik als aandeelhouder hem alsnog zou ontslaan. Deze aanpak heb ik ook beschreven in mijn brief aan uw Kamer van 23 juni. In reactie op mijn brief heb ik een reactie van de advocaat van de heer Huges ontvangen op 21 juni, waaruit duidelijk werd dat hij geen ontslag had genomen. De brief had dus het beoogde effect. Hierna heb ik direct actie ondernomen, door twee buitengewone aandeelhoudersvergaderingen uit te schrijven met het ontslag van de heer Huges als agendapunt. Op grond van de statuten geldt er een oproepingstermijn van 15 dagen. Derhalve konden de aandeelhoudersvergaderingen pas op 9 en 10 juli plaatsvinden. De Landsadvocaat is tijdens het gehele proces betrokken geweest.

De leden van de VVD -en CDA-fractie vragen waarom het advies van de Landsadvocaat in dit geval wel openbaar wordt gemaakt, en wordt dat in de meeste andere gevallen juist niet gedaan? Nu de juridische procedures beëindigd zijn, schaadt dit natuurlijk ook niet het belang van de staat. Maar het werpt wel de vraag op wanneer de Minister bereid is het advies van de Landsadvocaat naar buiten te brengen. Kan de Minister aangeven wanneer er dwingende redenen zijn om dat niet te doen. Deze leden vragen dit omdat op 19 december 2014 in het Kamerdebat over de

zorg-AMvB het kabinet pertinent weigerde een advies van de Landsadvocaat openbaar te maken. Zijn er nog steeds dwingende redenen om dat advies niet openbaar te maken, zo vragen deze leden. Zo ja, welke en zo nee, kunt u dit advies dan alsnog aan de Kamer doen toekomen?

Als algemene beleidslijn van het kabinet geldt dat adviezen van de Landsadvocaat niet aan de Tweede Kamer ter inzage worden aangeboden noch ter beschikking van derden worden gesteld. Adviezen van de Landsadvocaat zijn interne adviezen, die zijn opgesteld met het oog op (interne) ambtelijke beleidsvoorbereiding. Zij komen tot stand in de vertrouwelijk relatie tussen de Landsadvocaat en de staat als client. Op grond van de Algemene wet bestuursrecht, noch op grond van de Wet openbaarheid van bestuur, hoeven dergelijke stukken te worden overlegd respectievelijk openbaar te worden gemaakt. Echter, in dit specifieke geval vond ik het gepast om het advies van de Landsadvocaat openbaar te maken, om inzage te geven in de overwegingen die hebben geleid tot mijn besluit om in te stemmen met de schikking.

De algemene beleidslijn van het kabinet blijft het uitgangspunt. Er zijn geen specifieke dwingende redenen aan te wijzen in welke gevallen er afgeweken wordt van deze lijn en een advies van de Landsadvocaat openbaar te maken.

De leden van de VVD-fractie vragen waarom er pas op 10 juli 2015 advies is gevraagd van de Landsadvocaat en niet in een eerder stadium, want daarvoor is er heel veel mis gegaan?

De Landsadvocaat is betrokken geweest in de discussie over het ontslag van de heer Huges. Mijn brief van 19 juni aan de heer Huges is, zoals hiervoor aangegeven, in nauwe samenwerking met de Landsadvocaat opgesteld. Op 10 juli werd de heer Huges in de aandeelhoudersvergadering formeel ontslagen. Die dag werd ik door de advocaat van de NS op de hoogte gesteld van het voornemen van de advocaat van Huges een kort geding aanhangig te maken. Op 10 juli 2015 is daarom advies gevraagd over de afhandeling van het ontslag van de heer Huges als gevolg van het ontslagbesluit van die dag.

De Landsadvocaat stelde eerder dat het terugvorderen van de bonus over 2014 niet kansrijk is. De leden van de VVD-fractie en de CDA-fractie vragen wanneer de Landsadvocaat daarover advies heeft uitgebracht? Kan dit advies ook openbaar worden gemaakt? De leden van de VVD-fractie vragen op basis waarvan het terugvorderen van de bonus in deze situatie niet kansrijk is?

De Landsadvocaat heeft half juni advies uitgebracht over het terugvorderen van de variabele beloning. De conclusie was dat gegeven de thans bij de Landsadvocaat en mij bekende informatie een terugvordering niet kansrijk werd geacht, maar dat het niet geheel onmogelijk was. Gezien deze conclusie heb ik de raad van commissarissen gevraagd de variabele beloning terug te vorderen via de rechter. Deze zou dan het oordeel moeten geven of de variabele beloning teruggevorderd kan worden. Nu in de schikking overeen is gekomen dat de heer Huges zijn variabele beloning over 2014 terugbetaalt, is een rechtszaak niet meer aan de orde.

Zoals eerder uitgelegd, heb ik voor wat betreft het advies van de Landsadvocaat inzake de ontslagprocedure van de heer Huges een uitzondering gemaakt. Voor overige adviezen geldt de beleidslijn die overeen is gekomen met betrekking tot het openbaar maken van adviezen. Wat betreft de clawbackregeling merk ik het volgende op. Kort gezegd kan de variabele beloning op grond van de clawbackregeling uit het Burgerlijk

Wetboek worden teruggevorderd voor zover de uitkering heeft plaatsgevonden op basis van onjuiste informatie over de aan de toekenning ten grondslag liggende doelen of over omstandigheden waarvan de variabele beloning afhankelijk was gesteld. Op grond van vigerende regelgeving is het niet mogelijk een variabele beloning terug te vorderen als blijkt dat er in het jaar waarover de variabele beloning is toegekend er onregelmatigheden hebben plaatsgevonden (die later bekend worden), die niet een doel of omstandigheid betroffen, waarvan de variabele beloning afhankelijk was gesteld.

De leden van de SP-fractie vinden het ontslagbesluit van 19 juni 2015 door de Minister een vreemde gang van zaken. Zij vragen zich af of hier wel van te voren juridisch advies over is ingewonnen. Kan de Minister aangeven op welke momenten er met wie is overlegd in de hele ontslagprocedure? De leden zouden hiervan graag een complete tijdlijn ontvangen.

In bijlage 1 treft u een complete tijdlijn aan[1].

Deze leden van de CDA-fractie vragen van het kabinet dan ook of zij van mening is dat er voldoende juridische kennis in huis is bij het Ministerie van Financiën om de staatsdeelnemingen professioneel aan te sturen, ook wanneer daar onverwachte zaken gebeuren? Wanneer heeft de staat voor het eerst een arbeidsjurist ingehuurd of laten kijken naar het ontslag van de heer Huges en haar juridische implicaties? Wat was toen het oordeel en het advies? (CDA)

Bij mijn ministerie is voldoende juridische kennis in huis om mij te adviseren en bij te staan bij de aansturing van de staatsdeelnemingen. Indien de omstandigheden daartoe aanleiding geven wordt er ook gebruik gemaakt van nadere specialistische juridische expertise van een extern juridisch adviseur. Naast mijn ambtenaren heb ik ook de Landsadvocaat betrokken in de discussie over het ontslag van de heer Huges en mij hierover laten adviseren.

In het gehele dossier NS van het afgelopen jaar lijkt niemand enig besef te hebben van verschillende verantwoordelijkheden en dubbele petten. Voor de leden van de CDA-fractie betekent dit dat de vraag gerechtvaardigd is waar dit eventueel vereenvoudigd kan worden. Op een punt hebben zij nog een specifieke vraag: vanwege de dubbele petten van advocatenkantoor De Brauw wordt er nu een second opinion uitgevoerd op onderzoek van dat kantoor. Heeft advocatenkantoor De Brauw ook enige rol gespeeld in de ontslagzaak door een van de partijen (NS, de staat, de heer Huges) bij te staan? Indien dat het geval was, wanneer gebeurde dat en was dat wel verstandig?

De Brauw heeft de NS in de periode tot 2 juli NS bijgestaan bij de afwikkeling van het ontslag van de heer Huges. Hierna heeft de raad van commissarissen van NS besloten om zich in deze zaak door een ander kantoor te laten bijstaan. Vanaf 2 juli is NautaDutilh de advocaat van NS in deze procedure.

En verder verzoeken de leden van de CDA-fractie aan te geven in welk stadium dat onderzoek gevorderd is en of er redenen zijn om ook de inhoudelijke vraag van het eerste onderzoek opnieuw te toetsen en het niet louter te laten bij een proces onderzoek, zoals nu gebeurt.

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

De Brauw laat op dit moment haar eigen onderzoek verifiëren door oud-rechter Wil Tonkens. Zij gaat «de objectiviteit van de totstandkoming van het NS-rapport» onderzoeken. Na afronding van de verificatie zal de het rapport openbaar gemaakt worden.
Er zijn op dit moment geen redenen om naast het procesonderzoek, dat wordt uitgevoerd door de heer Brenninkmeijer, ook de inhoudelijke vraag van het eerste onderzoek opnieuw te laten toetsen. Ik verwijs u verder naar mijn brief van 10 augustus jl.

De CEO van Abellio is volgens het persbericht van de NS van 5 juni 2015 ook op non-actief gesteld en uit zijn functie ontheven zonder dat sprake is van enige vergoeding. De leden van de CDA-fractie vragen of deze bewering klopt?

De CEO van Abellio is geschorst. Zijn dienstverband is echter nog niet beëindigd. De arbeidsrechtelijke afhandeling is in handen van de raad van bestuur van NS en vindt plaats binnen de reguliere wettelijke kaders.

Variabele beloning

De bonus over 2014 wordt terugbetaald. De leden van de VVD-fractie vragen om welk bedrag het gaat? En had de bonus überhaupt uitgekeerd mogen worden (juridisch, procedureel)? Wie heeft destijds getekend voor het uitbetalen én het overmaken van de bonus naar de heer Huges? Indien dit niet volgens de regels is gebeurd, welke maatregelen worden daar dan intern tegen genomen (ook richting het betrokken personen)? Welke acties worden er genomen om te waarborgen dat dit in de toekomst niet meer kan voorkomen?

De bonus over 2014 voor de heer Huges bedroeg € 75.250 (17,5% van € 430.000). Wat betreft het proces tot het uitkeren van de bonus verwijs ik u naar de Kamerbrief die ik hierover op 23 juni heb gestuurd. Zoals ik al heb aangegeven was dit naar mijn mening prematuur en had de uitkering in maart nog niet mogen plaatsvinden. De raad van commissarissen van NS heeft mij gemeld dat er inmiddels maatregelen zijn genomen om de checks and balances bij de uitbetaling van (variabele) beloningen aan te scherpen.

De leden van de CDA-fractie verzoeken de Minister ook een toelichting te geven op de wijze waarop is omgegaan met de variabele beloning van de CFO (die nu tijdelijk waarneemt als CEO van de NS).

Later is er overeenkomst bereikt met de CEO dat zijn variabele beloning zou dalen van maximaal 40% naar maximaal 20% en dat zijn vaste beloning als compensatie zou stijgen met 5%. De leden van de CDA_fractie vragen of dit akkoord over deze conversiefactor ook de bonus over het jaar 2014 betreft zoals gesuggereerd? Nu zullen er ongetwijfeld gesprekken plaatsgevonden hebben, ook met de CFO hierover. Wanneer vonden deze gesprekken plaats en heeft hij op enig moment meegedeeld dat hij die variabele beloning al ontvangen had? Zo ja, aan wie heeft hij dat meegedeeld en wat is er toen met die informatie gedaan? De overeengekomen variabele beloning plus vaste beloning is lager dan de eerder uitgekeerde variabele beloning. Heeft hij dus een deel van de beloning teruggestort? Zo ja, wanneer is dat gebeurd?

Ja, de afspraak die met de CFO over zijn variabele beloning is gemaakt is van
toepassing op 2014. De gesprekken hierover hebben plaatsgevonden met de voormalige voorzitter van de rvc en niet met de CFO. Voor meer informatie over de procedure waarop deze afspraak heeft plaatsgevonden

en de gesprekken die hierover zijn gevoerd verwijs ik u naar mijn brief van 23 juni 2015. De CFO heeft over 2014 bij de uitbetaling in maart een variabele beloning van 17,5% ontvangen en hoeft derhalve niets terug te storten.

De leden van de Christenunie-fractie vragen of het klopt dat de voormalig president-directeur afziet van de variabele beloning van 75.250 euro over 2014, maar dat deze vergoeding hem formeel nooit is toegekend door de Raad van Commissarissen?

Ja, het klopt dat de voormalig president-directeur als onderdeel van de getroffen schikking afziet van de variabele beloning over 2014. Op 26 februari heb ik met de voormalige voorzitter van de raad van commissarissen gesproken over de toekenning van de variabele beloning over 2014. Uit dit gesprek resulteerde een variabele beloning over 2014 van 17,5% voor zowel de president-directeur als de CFO.

Overig

ACM meldt expliciet op haar website: «Over het opleggen van een eventuele boete heeft ACM nog geen beslissing genomen. ACM laat zich in dit besluit niet uit over machtsmisbruik op basis van de Mededingingswet of mogelijke andere overtredingen van NS. Het onderzoek daarnaar loopt nog.» De leden van de CDA-fractie zouden graag vernemen wat de voortgang van dit onderzoek is en wanneer er mogelijk een sanctie opgelegd wordt.

Zoals bekend loopt het onderzoek bij de ACM naar machtsmisbruik op basis van de Mededingingswet of mogelijke andere overtredingen van NS nog. Ik word door de ACM niet op de hoogte gehouden van de stand van zaken over dit onderzoek, aangezien zij een onafhankelijk toezichthouder is. Ik kan uw Kamer dan ook niet informeren over de voortgang van het onderzoek en wanneer deze wordt afgerond.

Immers, als er hoge boetes opgelegd worden of er strafrechtelijk stappen ondernomen worden, heeft de staat een veel sterkere zaak. De leden van de CDA-fractie vernemen graag van de Minister of hij in dat geval nog mogelijkheden heeft om maatregelen tegen de heer Huges te nemen of dat hij in de vaststellingsovereenkomst afspraken gemaakt heeft om dat onder geen enkele omstandigheid te doen.

Uw Kamer heeft vertrouwelijk inzage in de vaststellingsovereenkomst, waarin u kunt lezen welke afspraken er zijn gemaakt tussen de heer Huges en NS. Als aandeelhouder ben ik geen partij bij deze overeenkomst. Ik heb met deze schikking ingestemd. Met de schikking is voor mij deze onverkwikkelijke kwestie beëindigd en is er geen reden om nu nadere maatregelen tegen de heer Huges te nemen.